

آزمون ۹ از ۱۰

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دهم - جامع نوبت اول (۱۴۰۴/۰۱/۲۲)

ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:

ریاضی و آمار (۱)

۱. گزینه ۴ درست است.

شکل موردنظر از ۲ مربع به ضلع X و ۳ مستطیل به اضلاع X و $2X$ ساخته شده است. محیط کل شکل برابر $14X$ و مساحت آن $8X^2 = 2(X^2) + 3(2X^2)$ می‌باشد. پس داریم:

$$8X^2 = 14X \Rightarrow 8X^2 - 14X = 0 \Rightarrow 2X(4X - 7) = 0 \Rightarrow \begin{cases} X = 0 & \text{غ. ق. ق.} \\ X = \frac{7}{4} = 1.75 & \text{ق. ق.} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۲. گزینه ۴ درست است.

$$P(X) = 200X - (2X^2 + 60X + 500) \Rightarrow \text{سود} = \text{درآمد} - \text{هزینه}$$

$$P(X) = -2X^2 + 140X - 500 \quad \text{تابع سود}$$

$$X = -\frac{b}{2a} = -\frac{140}{2(-2)} = 35$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۲ / فصل ۲، درس ۴؛ سطح دشواری: آسان)

۳. گزینه ۳ درست است.

ابتدا معادله را کمی ساده می‌کنیم:

$$\frac{X+5}{X+5} = X^2 - 5X - 7 \Rightarrow 1 = X^2 - 5X - 7 \Rightarrow X^2 - 5X - 8 = 0$$

اگر معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ دو ریشه حقیقی داشته باشد، مجموع ریشه‌های آن از رابطه $S = \frac{-b}{a}$ محاسبه می‌شود، پس داریم:

$$S = -\frac{-5}{1} = 5$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۴. گزینه ۲ درست است.

در صورتی نمایش زوج مرتبی یک رابطه، نشان‌دهنده یک تابع است که اگر مؤلفه‌های اول برابر باشند، مؤلفه‌های دوم نیز برابر باشند، پس داریم:

$$m^2 - 6 = m \Rightarrow m^2 - m - 6 = 0 \Rightarrow (m - 3)(m + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = 3 \\ m = -2 \end{cases}$$

حال دو مقدار m را در رابطه جایگذاری می‌کنیم:

$$m = 3: f = \{(3, 3), (4, 1), (3, 3), (4, 0)\} \quad \text{تابع نیست}$$

$$m = -2: f = \{(3, -2), (-1, 1), (3, -2), (4, 0)\}$$

مشاهده می‌شود که به ازای $m = -2$ رابطه f تابع است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۵. گزینه ۲ درست است.

در تابع f باید مقدار $X = 1$ و در تابع g باید مقدار $X = 10$ را جایگذاری کنیم:

$$f(1) = 1^2 + 3(1) = 4, \quad g(10) = \sqrt{10-1} = \sqrt{9} = 3$$

$$4 + 3 = 7$$

و در آخر داریم:

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۶. گزینه ۱ درست است.

با توجه به اطلاعات سؤال قیمت فروش ۲۰ درصد بیشتر از هزینه تولید هر کالا می‌باشد. پس قیمت فروش برابر با $50 \times 1/20 = 60$ تومان است. در این صورت تابع درآمد به صورت مقابل نوشته می‌شود: $R(x) = 60x$

حال تابع سود را مشخص می‌کنیم:

$$P(x) = R(x) - C(x) = 60x - 50x - 3000 = 10x - 3000$$

منظور از سؤال محاسبه نقطه سربه‌سر است، پس داریم:

$$10x - 3000 = 0 \Rightarrow 10x = 3000 \Rightarrow x = \frac{3000}{10} = 300$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۷. گزینه ۲ درست است.

جهت مشخص کردن محل برخورد نمودار دو تابع داده شده باید ابتدا ضابطه‌های آن‌ها را برابر یکدیگر قرار دهیم:

$$-2x^2 + x + 4 = x^2 + 3x - 1 \Rightarrow -3x^2 - 2x + 5 = 0$$

ریشه‌های معادله درجه دوم فوق طول نقاط برخورد نمودار دو تابع می‌باشد:

$$\Delta = (-2)^2 - 4(-3)(5) = 4 + 60 = 64$$

$$x_{1,2} = \frac{-(-2) \pm \sqrt{64}}{2(-3)} = \frac{2 \pm 8}{-6} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-6}{-6} = 1 \\ x_2 = \frac{10}{-6} = -1/66 \end{cases}$$

از آنجایی که محل برخورد نمودار دو تابع در ناحیه اول مد نظر است پس قطعاً x عددی مثبت است و $x_2 = -1/66$ غیرقابل قبول است. حال با جایگذاری $x = 1$ مطمئن می‌شویم محل برخورد نمودار دو تابع در ناحیه اول قرار دارد:

$$y = 1^2 + 3(1) - 1 = 3$$

پس مختصات نقطه برخورد نمودار دو تابع به صورت $(1, 3)$ می‌باشد و فاصله آن تا مبدأ مختصات $(0, 0)$ برابر است با:

$$\sqrt{(1-0)^2 + (3-0)^2} = \sqrt{1+9} = \sqrt{10}$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۸. گزینه ۱ درست است.

- دمای هوا و هزینه کلاس، متغیر کمی هستند و چون صفر در آن‌ها به معنای نبود ویژگی نیست، پس فاصله‌ای هستند.

- رتبه کنکور، مفهوم عدد را ندارد، پس کیفی ترتیبی است.

- شتاب، متغیر کمی نسبتی است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۹. گزینه ۳ درست است.

$$\text{کیلوگرم } 28 : \frac{20}{100} \times 140 = 28 \text{ مقدار نمک اولیه}$$

$$\xrightarrow{50 \text{ درصد تبخیر}} 56 \text{ کیلوگرم } 140 - 28 = 112 \text{ مقدار آب}$$

$$56 = 112 - 56 \text{ مقدار آب باقی‌مانده}$$

$$\text{اضافه کردن } x \text{ کیلوگرم نمک} : \frac{28+x}{56+x} = \frac{80}{100} \Rightarrow 100x + 2800 = 80x + 4480 \Rightarrow 20x = 1680 \Rightarrow x = 84$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$3X + 6 + X + 2 + 2X + 8 = 100 \Rightarrow$$

$$6X + 16 = 100 \Rightarrow 6X = 84 \Rightarrow X = \frac{84}{6} = 14$$

$$A \text{ تعداد} = \frac{48}{100} \Rightarrow \frac{48}{100} = \frac{A}{1200} \Rightarrow$$

$$A \text{ تعداد} = 48 \times 12 = 576 \text{ نفر}$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱. گزینه ۲ درست است.

ابتدا داده‌ها را به ترتیب از کوچک به بزرگ می‌نویسیم که چارک‌ها را مشخص کنیم:

$$3, 4, 5, 5, 6, 6, 5, 8, 9, 9, 5, 11$$

$$\begin{array}{ccc} \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ Q_1 & Q_2 & Q_3 \end{array} \rightarrow Q_3 = \frac{9+9+5}{2} = 9, 25$$

۷۵ درصد داده‌ها از چارک سوم یعنی $Q_3 = 9, 25$ کوچک‌تر خواهند بود.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳، درس ۳؛ سطح دشواری: آسان)

۱۲. گزینه ۱ درست است.

$$f(x) = x^2 - x$$

$$x = -5 \Rightarrow y = 30, \quad x = -4 \Rightarrow y = 20, \quad x = -3 \Rightarrow y = 12$$

$$x = -2 \Rightarrow y = 6, \quad x = -1 \Rightarrow y = 2, \quad x = 0 \Rightarrow y = 0$$

$$x = 1 \Rightarrow y = 0, \quad x = 2 \Rightarrow y = 2, \quad x = 3 \Rightarrow y = 6$$

$$\text{برد تابع} = \{0, 2, 6, 12, 20, 30\}$$

$$\bar{x} = \frac{0+2+6+12+20+30}{6} = \frac{70}{6} \approx 11,6$$

$$\text{میانگین} = \frac{6+12}{2} = 9 \Rightarrow \text{اختلاف} = 2,6$$

(ریاضی و آمار (۱) فصل ۲، درس ۱ و فصل ۳، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳. گزینه ۴ درست است.

مجموع ریشه‌ها از رابطه $S = -\frac{b}{a}$ حاصل می‌شود؛ بنابراین:

$$x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} \Rightarrow a + b = -\frac{-2a}{1} \Rightarrow 2a = a + b \Rightarrow 2a - a = b \Rightarrow a = b$$

دو ریشه برابر بنابراین معادله دارای ریشه مضاعف و $\Delta = 0$ می‌باشد.

(ریاضی و آمار (۱) فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴. گزینه ۲ درست است.

$$(3x+2)^2 = 3x(3x+1) \Rightarrow 9x^2 + 12x + 4 = 9x^2 + 3x \Rightarrow$$

$$12x - 3x = -4 \Rightarrow 9x = -4 \Rightarrow x = -\frac{4}{9}$$

$$\text{مربع جواب} = \frac{16}{81}, \quad \text{مکعب جواب} = -\frac{64}{729}$$

$$x^2 - x^3 = \frac{16}{81} + \frac{64}{729} = \frac{16 \times 9}{81 \times 9} + \frac{64}{729} = \frac{144 + 64}{729} = \frac{208}{729}$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵. گزینه ۲ درست است.

$$2x^2 - 8x - 10 = 0 \xrightarrow{\div 2} x^2 - 4x - 5 = 0 \Rightarrow x^2 - 4x = 5$$

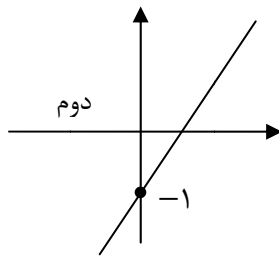
$$\left(\frac{b}{2}\right)^2 = \left(\frac{-4}{2}\right)^2 = 4 \rightarrow x^2 - 4x + 4 = 5 + 4 \Rightarrow (x - 2)^2 = 9$$

$$\begin{cases} (x - 2)^2 = 9 \\ (x + a)^2 = b^2 \end{cases} \Rightarrow a = -2, b = 3 \Rightarrow b - a = 5$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۶. گزینه ۳ درست است.

با توجه به مختصات هر دو نقطه به وضوح مشخص است که ضابطه تابع خطی به صورت $f(x) = 2x - 1$ می باشد. شیب این خط مثبت $(+2)$ و عرض از مبدأ آن منفی (-1) می باشد.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۷. گزینه ۲ درست است.

محل برخورد سهمی با محور طول ها همان ریشه های معادله درجه دوم است، که فاصله آن ها از هم به صورت زیر محاسبه

می شود: (محل برخورد با محور عرض ها $b = \frac{1}{2}$)

$$|x_1 - x_2| = \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} \Rightarrow \frac{\sqrt{b^2 - 4ac}}{|a|} = 2 \Rightarrow \frac{\sqrt{a^2 - 4(2)(\frac{1}{2})}}{2} = 2 \Rightarrow \sqrt{a^2 - 4} = 4$$

$$\Rightarrow a^2 - 4 = 16 \Rightarrow a^2 = 20 \Rightarrow a = \pm\sqrt{20} = \pm 2\sqrt{5}$$

$$۱) y = 2x^2 - 2\sqrt{5}x + \frac{1}{2} \Rightarrow \text{طول رأس سهمی} : x = -\frac{b}{2a} = \frac{2\sqrt{5}}{4} = \frac{\sqrt{5}}{2}$$

$$۲) y = 2x^2 + 2\sqrt{5}x + \frac{1}{2} \Rightarrow \text{طول رأس سهمی} : x = -\frac{b}{2a} = -\frac{2\sqrt{5}}{4} = -\frac{\sqrt{5}}{2}$$

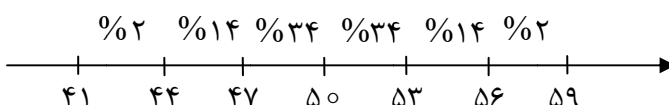
(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۸. گزینه ۴ درست است.

$$\bar{X} = \frac{\text{مجموع داده ها}}{\text{تعداد}} \Rightarrow \bar{X} = \frac{4000}{80} = 50$$

$$\text{انحراف معیار} = \sqrt{9} = 3$$

طبق نمودار خم بهنجار یا نرمال داریم:

۸۲٪ داده ها در فاصله ۵۶ و ۴۷ یا ۵۳ و ۴۴ قرار می گیرند.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۹. گزینه ۳ درست است.

$$3 \circ n = \text{مجموع داده‌های اولیه}$$

$$3 \circ n + 3 \circ = 26 - 20 + 15 + 21 = 3 \circ n + 3 \circ = \text{مجموع داده‌های ثانویه}$$

$$n + 3 - 1 = n + 2 = \text{تعداد داده‌های جدید}$$

$$\bar{X} = \frac{3 \circ n + 3 \circ}{n + 2} = 28 \Rightarrow 3 \circ n + 3 \circ = 28n + 56 \Rightarrow 2n = 26 \Rightarrow n = 13$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳، درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۰. گزینه ۱ درست است.

$$\bar{X} = \frac{5 \times 4 + 7 \times 6 + 10 \times 8 + 8 \times 9}{5 + 7 + 10 + 8} = 7/13$$

چون تعداد داده‌ها $n = 30$ زوج است، میانه، میانگین دو داده وسطی (داده‌های پانزدهم و شانزدهم) می‌باشد.

نمره	۴	۶	۸	۹
تعداد	۵	۷	۱۰	۸

$$Q_2 = \frac{X_{15} + X_{16}}{2} = \frac{8 + 8}{2} = 8$$

$$\text{اختلاف} = 8 - 7/13 = 0/87$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱. گزینه ۲ درست است.

این متن نثر موزون است و متعلق به خواجه عبدالله انصاری است. اما کتاب کشف الاسرار و عدة الابرار به ابوالفضل میبیدی تعلق دارد که تحت تأثیر عبدالله انصاری نوشته شده است.

(از جملات کوتاه و سجع‌های به‌کار رفته به موزون بودن نثر پی برد.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۲. گزینه ۳ درست است.

گزینه «الف» نثر موزون است. سجع‌های متوالی و کوتاهی جملات.

گزینه «پ» و «ت» نثر فنی هستند؛ به‌دلیل استفاده بیشتر از کلمات عربی و آرایه‌ها و تشبیهات متعدد گزینه «پ».

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۳، درس ۷ و ۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۳. گزینه ۴ درست است.

گزینه «ب» و «پ» هر دو از عوامل پیشرفت زبان فارسی در دوره سوم تا پنجم هستند.

بقیه گزینه‌ها از جمله پدیده‌های پیش‌آمده در این دوره هستند نه عوامل پیشرفت آن.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۴. گزینه ۳ درست است.

از ویژگی فکری و ساختار زبانی بیت و استفاده از «دو حرف اضافه برای متمم» متوجه می‌شویم متعلق به سبک خراسانی است. در سبک خراسانی زبان عربی و آمیزش فارسی با لغات عربی کمتر رواج داشت و زبان فارسی با کلماتی با تلفظ‌های متفاوت رواج داشت.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۳، درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) ورود اصطلاحات عرفانی، ویژگی فکری این دوره محسوب می‌شود.

ب) کاهش سادگی و روانی از ویژگی‌های زبانی اواخر سبک خراسانی و آغاز عراقی است که از سادگی کلام کم می‌شود.
پ) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی، مربوط به قلمرو ادبی است.
ت) رواج مفاخر شکایات و انتقاد اجتماعی، مربوط به قلمرو فکری است.
(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۳ و ۴، درس ۷ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)
۲۶. گزینه ۳ درست است.

الف) با توجه به کتاب فنون دهم و ویژگی‌های متن، مثل استفاده از کلمات عربی، این متن نثر فنی است.
ت) از ویژگی‌های نثر فنی، به‌کارگیری آرایه‌های فراوان، امثال و شاعر عربی و پارسی است.
پس عبارت‌های «الف» و «ت» درست هستند.
(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کتاب چهار مقاله عروضی متعلق به این دوره است.

(۳) نویسنده این متن نصراله منشی می‌باشد و نثر فنی است.

(۴) سال ۵۳۶ هـ. ق درست است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۸. گزینه ۳ درست است.

از نظر ویژگی‌های فکری و عرفانی بودن شعر متعلق به سبک خراسانی نیست؛ بلکه به سبک عراقی تعلق دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از تغییر تلفظ خوش و حماسی بودن شعر به خراسانی بودن آن پی می‌بریم.

(۲) سادگی کلمات و روانی شعر

(۴) استفاده از تشبیهات حسی

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۳ و ۴، درس ۷ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۹. گزینه ۳ درست است.

«تمی‌شود» و «تمی‌کند» واژه‌های قافیه هستند و ردیف وجود ندارد.

شعر دارای موازنه است چون کلمات دوه‌دو سجع متوازن دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) موازنه ندارد. (که، کن) و ردیف نیز ندارد (-م) در مصراع اول فعل اسنادی است، در مصراع دوم مفعول.

(۲) موازنه ندارد.

(۴) ردیف دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۰. گزینه ۳ درست است.

عبارت «پ» نادرست است. «کفر» و «شکر» حروف قافیۀ یکسانی ندارد و در عبارت «ب» رس + د / کش + د شده‌اند که خلاف واقع است.

عبارت «الف» به‌دلیل حرف الحاقی تغییر حرکت (مصوت کوتاه) مشکلی ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۱. گزینه ۲ درست است.

کلمات «شمع» و «جمع» / «فزایش» و «دل‌گشای»

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ترصیع ندارد.

(۳) قافیه درونی ندارد.

۴) قافیه قاعده (۱) است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۳ و ۴، درس ۹ و ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۲. گزینه ۳ درست است.

(ت) قافیه «کاشت» و «پنداشت» که حرف و قافیه (است) است ← (مصوت + صامت + صامت)

(پ) «جان» و «درمان» حروف قافیه آن ← (مصوت بلند + صامت)

(الف) «ما» و «خطا» ← مصوت بلند

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۳. گزینه ۴ درست است.

گزینه ۴ تنها دو واژه قافیه دارد و قافیه درونی یا ذوقافیتین ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «رستن» و «بستن» و «نگار» و «یار» ذوقافیتین دارد

(۲) «دلگشا» «مشک سا» ← (۱) حرف قافیه و دو واژه قافیه وجود دارد.

(۳) دارای قافیه درونی است «بلا» / «دوا» / «رجا»

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۴. گزینه ۲ درست است.

گزینه «الف» و «پ» دارای موازنه هستند و ساختار حروف قافیه‌شان به صورت (مصوت بلند + صامت) است («جواز» و «جهاز».

«مازندران» و «هاماوران»

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۳ و ۴، درس ۹ و ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۵. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) مرهم، همدم ← م قاعده ۲ و دارای حروف الحاقی

(ب) ذوقافیتین ← «دوش» در دو معنی متفاوت قافیه است و «م» در دو معنی مختلف «مفعول فعل اسنادی» آمده است که

قاعده (۲) است.

(پ) هویدا و پیدا ← قاعده (۱)

(ت) قافیه اشتباه است و گل در دل تنها در صورتی می‌توانستند درست باشند که دارای حروف الحاقی می‌بودند.

(ث) بیگاه و همراه ← قاعده (۲)

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۶. گزینه ۳ درست است.

گزینه‌های «پ» و «الف» هر دو هم دارای قافیه با قاعده (۲) هستند، نوال حلال ← ال، هم حروف قافیه آن‌ها از نشانه (مصوت

بلند + صامت) پیروی می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۷. گزینه ۴ درست است.

سجع متوازن سجعی است که بیت در صورت دارا بودن آن، موازنه تشکیل می‌دهد که کلمات «جهاز» و «امان» سجع متوازن

دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سجع متوازی: «پا» و «جا»

(۲) سجع متوازی: «کشت» و «هشت»

(۳) سجع متوازی: «می‌زدود» و «می‌گشود»

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۸. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

(ت) موازنه دارد و کلماتش دوبه‌دو با هم سجع متوازن دارند.

(ب) ترصیع و کلماتش دوبه‌دو متوازی هستند.

(ث) موازنه دارد: «آتش / آهن»

(الف) نه ترصیع دارد نه موازنه «که ماه، غم تو»

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۹. گزینه ۴ درست است.

(الف)

اف سو س بَ	ران دی دِ کِ	رو ی تْ نَ	دی دست
UU--	UU--	UU--	--

(ب)

دی گر نَ شِ	نی دی مِ چِ	نین فتِ نِ کِ	بر خاست
UU--	UU--	UU--	--

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۰. گزینه ۳ درست است.

نشانه‌های گزینه‌های «الف»، «ب»، «پ»، «ث» ← با حذف همزه همراه بوده؛ اما گزینه «ت» بدون حذف همزه است و اگر از

حذف همزه استفاده می‌شد (رها ور د ← U--U)

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۱. گزینه ۲ درست است.

حرف واو در سه بخش مصوت کوتاه است ← و، «مخور»، «هر دو» و در کلمه «وقت» صامت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در دو بخش مصوت کوتاه است و عطف مصراع اول و دوم

(۳) در واو عطف مصوت کوتاه واقع شده و در سه بخش مصوت بلند در کلمات «دو»، «خورشید» مصوت کوتاه است و در «رو» مصوت بلند.

(۴) در واژه‌های «دو» و «رو» به‌صورت مصوت و در واژه‌های «خورشید» و «روشنایی» صامت است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۲. گزینه ۳ درست است.

در گزینه «الف» و «ت» تنها یک هجای کشیده وجود دارد.

(الف) (خلق)

(ت) (باغ)

(ب) هجای کشیده ندارد.

(پ) دو هجای کشیده (دریافت، چند)

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۳. گزینه ۲ درست است.

ب یا تا	ب را ری	م دس تی	ز دل
U--	U--	U--	-U

عش ق چن دل	سو ی جا نان	می ک شد
--U-	--U-	-U-

هر جو ر ک	بر عاشق	بی سی م ت	وان کرد
UU--	UU--	UU--	--

م ن ز با زو	ی خود دارم	ب سی شکر
--U	--U	--U

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۴. گزینه ۴ درست است.

ب، ن، د، د ← ۴ هجای کوتاه دارد و دو کشیده (گرگی است، خون است).

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۵. گزینه ۳ درست است.

من ب دین خو	بی ی زی با	بی ن دی دم	روی را
--U	--U	--U	-U-

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

به تناسب ظاهر و باطن اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به نیکی باطن و ظاهر اشاره دارد؛ اما اشاره مستقیم به تناسب آن‌ها ندارد.

(۲) به تقابل ظاهر و باطن اشاره می‌کند نه تناسب‌شان.

(۴) توصیه می‌کند به اینکه باید انسان‌ها تناسب ظاهر و باطن داشته باشند.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۷. گزینه ۴ درست است.

برخلاف دیگر گزینه‌ها به سکوت عاشق و معشوق اشاره دارد؛ اما گزینه‌های دیگر به سکوت عاشق از اوضاع سخت عاشقی اشاره می‌کنند.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۸. گزینه ۳ درست است.

به جاودان بودن و وجود همیشگی خدا اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

به تجلی وجود خدا در همه دنیا و نزدیکی او به انسان‌ها اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۹. گزینه ۴ درست است.

«الف»، «ب»، «پ» هر سه به ناپایداری و سست و گذران بودن دنیا اشاره داشته و این را دلیلی بر پوچی آن می‌دانند.

گزینه «ت» به گذران بودن دنیا اشاره دارد و این را دلیلی برای انجام کارهای خوب در وقت باقی‌مانده می‌داند نه پوچی دنیا.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۴، درس ۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۰. گزینه ۲ درست است.

بیت درباره ارزش قناعت است که تنها گزینه (۲) با این معنا متناسب است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اشاره به ناکافی بودن تماشا کردن برای عبرت گرفتن از کاری دارد نه ارزش قناعت.

(۳) عاشق خواستار دیدار بیشتر معشوق را دارد.

(۴) اشاره به توکل به خدا را دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱) - فصل ۳، درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱. گزینه ۲ درست است.

هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد. این هویت هنگامی محقق می‌شود که در میان مردم، عقاید و ارزش‌های مشترکی پدید آید، یعنی هرگاه نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد پذیرفته و به رسمیت شناخته شود، هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدید می‌آید. هویت فرهنگی جهان اجتماعی، پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است. افراد در پرتو هویت فرهنگی جهان اجتماعی شکل می‌گیرند. هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی، شغلی و ... متناسب با خود را پدید می‌آورد و در برابر انواع هویت‌های اجتماعی که با عقاید و ارزش‌های آن ناسازگار است، مقاومت می‌کند. هویت فرهنگی تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن، مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی و برای آن‌ها مهم باشد، دوام می‌آورد. هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۱، ص ۹۴؛ سطح دشواری: بسیار دشوار)

۵۲. گزینه ۴ درست است.

امروزه رسانه‌ها و فضای مجازی، تعامل فرهنگی را از سطح نمادها و هنجارها به عمق عقاید و ارزش‌ها می‌کشاند. این وضعیت باعث می‌شود تا عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی توحیدی، اسطوره‌ای و دنیوی در عرض هم و البته با کمیت و کیفیت نابرابر در دسترس همه افراد قرار گیرند؛ بدین ترتیب رسانه‌ها و فضای مجازی عرصه مهم‌ترین منازعه هویتی می‌گردد.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۲، ص ۱۰۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول درست است.

- عبارت دوم ← زبان فارسی دری به دلیل مشارکت فعال ایرانیان، در حیات فکری جهان اسلام، از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت و به عنوان زبان دوم جهان اسلام گسترش یافت.

- عبارت سوم ← جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت و یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

- عبارت چهارم درست است.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۳، ص ۱۰۹ و ۱۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۴. گزینه ۲ درست است.

- لیبرال دموکراسی، نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.

- از نظر ارسطو، تفاوت نظام‌های سیاسی جمهوری و دموکراسی در روش تصمیم‌گیری یا نوع حکومت است. به این معنا که در دموکراسی، حکومت براساس خواست و میل افراد است و در جمهوری، حقیقت، فضیلت و موازین عقلانی معیار است.

- نظام‌هایی که تنها یک اقلیتی از مردم در آن تأثیرگذارند، دو نوع‌اند؛ یا براساس فضیلت حکومت می‌کنند «آریستوکراسی» یا براساس خواست و میل افراد «الیگارش».

- فارابی جوامعی که ارزش‌ها و آرمان‌های آن‌ها عقلانی و الهی نباشد، جوامع جاهلی (مدینه جاهله) می‌نامد.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۵، ص ۱۲۹ و ۱۳۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۵. گزینه ۳ درست است.

شاخص و نشانه جهان اجتماعی جوامع غربی، کاهش جمعیت است، در این جوامع به دلیل فردگرایی و اصالت لذت، محبت و ایثارگری در خانواده کاهش می‌یابد. هم‌اکنون آن‌ها سیاست‌هایی برای جبران کاهش جمعیت نظیر سیاست تشویقی و پذیرش مهاجران را در دستور کار خود قرار داده‌اند. در مواقعی که جهان اجتماعی با کاهش یا افزایش جمعیت روبه‌رو شود، از نهاد سیاست، برای حل آن بهره می‌گیرند و با همراهی و همکاری مردم تدابیر و راه‌حل‌هایی را به اجرا در می‌آورند که به آن سیاست‌های جمعیتی می‌گویند.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۶، ص ۱۳۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- افزایش بینش، پیامد غیرارادی کنش مطالعه است.
 - شرکت در تحلیل مسائل سیاسی، پیامد ارادی وابسته و به اراده کنشگر است.
 - مورد تحسین قرار گرفتن توسط دیگران پیامد ارادی؛ ولی وابسته به اراده دیگران است.
 - جواب سلام دادن، پیامد ارادی است که وابسته به اراده طرف مقابل است.
- (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱، ص ۶ و ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- میزان تغییرات جمعیتی هر کشور از طریق محاسبه میزان رشد طبیعی جمعیت در بازه‌های زمانی معین ارزیابی می‌شود.
 - نرخ جایگزینی، به این معنا است که هر زن در طول زندگی خود چه تعداد فرزند به دنیا می‌آورد. جمعیت‌شناسان رقم جایگزینی را بین عدد ۲/۱ تا ۲/۲ تعیین می‌کنند.
- (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۲، ص ۱۶ و ۱۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۸. گزینه ۱ درست است.

- آلودگی طبیعی و محیط زیست، نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابردانه انسان‌ها است ⇐ جهان اجتماعی ⇐ جهان طبیعی
 - سنت‌ها و قوانین الهی، ستم‌پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می‌گذارد ⇐ جهان ماوراءالطبیعی ⇐ جهان اجتماعی
 - انسان‌ها خانه‌های خود را به گونه‌ای می‌سازند که در برابر بلاهای طبیعی مقاوم باشد ⇐ جهان طبیعی ⇐ جهان اجتماعی
 - انسان‌ها در مناطقی که آب‌وهوای خشک دارد، راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می‌کنند ⇐ جهان طبیعی ⇐ جهان اجتماعی
- (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۳، ص ۲۶ و ۲۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- پدیده‌های اجتماعی، اجزای جهان اجتماعی‌اند و می‌توان آن‌ها را براساس اندازه و دامنه از یکدیگر تفکیک کرد. کنش‌های اجتماعی و اقتصادی خرد، پدیده‌های خرد هستند. بازار بورس اوراق بهادار، پدیده‌های میانه و بازار ارزهای بین‌المللی پدیده‌های کلان است.
 - مراسم نخل‌گردانی، مراسمی نمادین است که دارای معانی متعالی و ویژه‌ای است، بنابراین باید به ابعاد ذهنی و معنایی آن توجه داشت.
 - پدیده‌های تکوینی، پدیده‌هایی است که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند، ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند؛ مانند فرشتگان و شیطان.
 - تصور جهانی مملو از صلح و آرامش پدیده‌ای کلان است و چون گزاره «تصور» دارد، پس ذهنی به حساب می‌آید.
- (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۳ و ۴ ترکیبی، ص ۳۱ و ۳۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۰. گزینه ۳ درست است.

- براساس نگاه طولی همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگراند. و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.
 - این عده نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب‌مانده‌اند و باید جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند. براساس نگاه عرضی جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان و ارزش‌های خود تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.
 - برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. در این دیدگاه جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند، می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند، اما هیچ‌یک از آن‌ها با حفظ هویت خود نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهد. جهان اجتماعی زنده و سالم، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند.
- (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۵، ص ۴۲ و ۴۳؛ سطح دشواری: بسیار دشوار)

۶۱. گزینه ۴ درست است.

- جهان متحد: غرب پس از رنسانس یعنی جهان غرب چهارصد سال اخیر، این جهان رویکرد دنیوی و این جهانی دارد و در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی دارد.

- جهان معنوی: فرهنگ معنوی دارد. این فرهنگ، هستی را فراتر از طبیعت می بیند و زندگی این جهان را در سایه حیات برتر، مقدس و متعالی می گرداند. انسان در این فرهنگ از محدوده مرزهای این جهانی عبور کرده، چهره‌ای آسمانی و ملکوتی پیدا می کند.

- جهان دنیوی: فرهنگ دنیوی دارد که به آن فرهنگ سکولار می گویند و منظور از آن فرهنگی است که عقاید و ارزش‌های آن مربوط به همین جهان است. در این فرهنگ، جهان دیگر انکار می شود یا در محدوده منافع که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می شود.

جهان اساطیری: فرهنگ اساطیری دارد و از انواع جهان معنوی است که به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است. جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی می بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می سازد. منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات، نمونه‌ای از این محدودیت‌ها است.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۶، ص ۵۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۲. گزینه ۲ درست است.

- مصادیق فرهنگ باطل ← نژادپرستی و برتری یک گروه یا گروه خاص - استکبار و غلبه بر دیگر جوامع - پول پرستی، شرک و ...

- آزادی انسان‌ها از همه بندها و موانع راه سعادت آن‌ها، عدالت و ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی انسان‌ها و ... مصادیق عقاید و ارزش‌های حقیقی و درستی هستند که حقانیت و درستی آن‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی کند.

زمانی که جامعه حق را نشناسد و ایمان نیاورد و مطابق آن عمل نکند، از گستره حق به سوی باطل گام برمی دارد.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۷ ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۳. گزینه ۴ درست است.

موارد «الف» و «ب» به ترتیب هویت اجتماعی و جهان نفسانی را نشان می دهد.

- در جامعه سرمایه‌داری هویت افراد، بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.

- در جامعه دینی هویت اجتماعی افراد، براساس عقاید و ارزش‌هایی است که دین آن را محترم می شمارد.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۸ ترکیبی، ص ۷۲ و ۷۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۴. گزینه ۳ درست است.

انسان باید موقعیت خود را بشناسد، حقوق و تکالیف خود را یاد بگیرد و با عمل به آن‌ها هویت اجتماعی خود را

«پ» «الف» «ث»

شکل دهد.

اما در عبارت دوم به خودآگاهی تکوینی اشاره شده است و این عبارت به معنای غریزی بودن است و در مورد هویت اجتماعی انسان بی معناست.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۵. گزینه ۴ درست است.

الف) هرگاه نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد پذیرفته و به رسمیت شناخته شود، هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدید می آید.

ب) اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

پ) بحران هویت در جایی به وجود می آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

ت) کاستی و خلاء معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرامی خواند و آن‌ها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی آن تشویق می کند.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: بسیار دشوار)

زبان عربی

۶۶. گزینه ۱ درست است.

«لانتظروا: نگاه نکنید» یک فعل نهی مخاطب است. (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴)

«كثرة صلاتهم و صومهم: زیادی نماز و روزه‌شان» (ردّ گزینه ۲)

«كثرة الحجّ: زیادی حجّ» (ردّ گزینه ۴)

«أنظروا: نگاه کنید» (ردّ گزینه ۳)

«صديق الحديث: راستگویی، راستی گفتار» (ردّ گزینه ۳)

«أداء الأمانة: امانت‌داری» در گزینه‌های ۲ و ۴ ضمیر (شان) و «آنها» اضافه ترجمه شده است.

در گزینه‌های ۲ و ۴ کلمه «هرگز» و در گزینه ۳ کلمه «همچنین» اضافه ترجمه شده‌اند.

(عربی (۱) - درس ۱، ص ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۷. گزینه ۲ درست است.

«شباب ایران المجّدون: جوانان کوشای ایران» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳)

«العداء: دشمنان» (ردّ گزینه ۳)

«لايتأثرون بهم: تحت تأثیر آنها قرار نمی‌گیرند.» (ردّ گزینه ۱ و ۴)

(عربی (۱) - درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۸. گزینه ۳ درست است.

«إنارة البلاد: روشن کردن (روشن نمودن) کشورها» (ردّ گزینه‌های ۱، ۲ و ۴)

«ستحقّق: محقق خواهد شد» (ردّ گزینه ۲)

(عربی (۱) - درس ۵، ص ۶۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۹. گزینه ۲ درست است.

کلمات کلیدی: «يُحَسَّب: به شمار می‌رود، به شمار می‌آید» / «إن: اگر، چنانچه» / «بأنفه الحادّ: با بینی تیزش»

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دلفین‌ها (← دلفین) / (را) اضافه است/ به شمار می‌آورند (← به شمار می‌آید، به شمار می‌رود) / نگاهشان (← نگاهش) /

بینی‌های تیزشان (← بینی تیزش)

(۳) (را) اضافه است/ به شمار می‌آورد (← به شمار می‌رود، به شمار می‌آید)

(۴) بینی‌های تیزشان (← بینی تیزش)

(عربی (۱) - درس ۸، ص ۱۰۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۰. گزینه ۴ درست است.

جغد چشمانش را حرکت نمی‌دهد، ولی او این نقص را با حرکت دادن سرش جبران می‌کند.

(عربی (۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «حيرت: شگفت‌زده کرد» / «هذه الظاهرة: این پدیده» / «الناس: مردم»

(۲) «تظنون: گمان می‌کنید» / «ذلك المطر حقيقة: آن باران، حقیقی باشد»

(۳) «الموعظة الحسنة: اندرز نیکو»

(عربی (۱) - درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «يُشَجَّعُونَ» معلوم است و باید به صورت «يُشَجَّعُونَ» به کار رود.
 - (۳) «تُشَجَّعُ» فعل معلوم است و باید به صورت «تُشَجَّعُ» آورده می‌شد/ «المتاحف» نادرست است و «متاحف» درست است.
 - (۴) «مُتَحَفٍ» مفرد است باید به صورت «متاحف» بیاید.
- (عربی (۱) - درس ۶، ص ۸۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۳. گزینه ۴ درست است.

صورت سؤال اشاره به مفهوم «رازداری» دارد که این مفهوم در گزینه (۴) مشهود است.

(عربی (۱) - درس ۶، ص ۷۹؛ سطح دشواری: دشوار)

ترجمه متن:

گفته می‌شود «همانطور که رفتار می‌کنی با تو رفتار خواهد شد» یعنی آنچه از خوبی یا بدی انجام می‌دهی به تو باز خواهد گشت. اگر به مردم نیکی کنی کسانی را خواهی یافت که به تو نیکی کنند و اگر به آن‌ها بدی کنی کسانی را خواهی یافت که به تو بدی کنند.

بنابراین، باید کار خیر انجام دهیم و از بدی دوری کنیم تا به زندگی شاد و جامعه‌ای مستحکم دست یابیم.

(عربی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۴. گزینه ۴ درست است.

براساس متن کدام درست است؟

مفهوم عبارت دلالت بر این دارد که اگر به دیگران خوبی کنیم، به ما خوبی می‌کنند و اگر بدی کنیم، بدی خواهیم دید! که با گزینه ۴ که می‌گوید «هر کس به اندازه مثقالی خوبی کند، آن را می‌بیند» از لحاظ مفهوم قرابت دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) زندگی از خوبی با بدی رویارویی می‌کند.
 - (۲) مردم به سمت دوری از بدی فرار می‌کنند.
 - (۳) نیکی کردن صفتی برای انسان آرام است.
- (عربی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۵. گزینه ۱ درست است.

مفهوم معنای این عبارت: نیکی‌های هر شخص به سود او و بدی‌هایش نیز به زیان اوست. که با متن هم‌راستا بوده و می‌تواند عنوان این متن باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) چرا می‌گویید آنچه را انجام نمی‌دهید.
 - (۳) نیکی کردن از اصول اخلاقی است.
 - (۴) توجه کردن به اخلاق
- (عربی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۶. گزینه ۳ درست است.

فعل «عَلَّمَ: یاد داد» یک فعل متعدی (گذرا به مفعول) و دارای یک حرف اضافه است.

(عربی (۱) - درس ۷، ص ۱۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۷. گزینه ۲ درست است.

«تَوَدَّى» فعل مضارع و معلوم است و مفعول آن «دورا» است.

(عربی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۸. گزینه ۱ درست است.

به جز افعال ۲ مفعولی، هیچ فعل مجهولی نمی‌تواند مفعول بگیرد.

در گزینه ۱ فعل «تَثَقَّلُ» به صورت مجهول آمده در حالی که «مُشْتَقَّات» مفعول است. پس این فعل باید به صورت «تَثَقَّلُ» بیاید. فعل مجهول، مفعول نمی گیرد.

(عربی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۹. گزینه ۳ درست است.

پسته: گیاهی است که میوه‌ای سفیدرنگ می دهد و فقط بر روی کوه‌ها می روید. (نادرست)

(عربی (۱) - درس ۶، ۷ و ۸؛ ص ۹۰، ۱۰۱ و ۱۱۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۰. گزینه ۱ درست است.

کدام عدد امکان حذف دارد؟

نکته: اعداد «یک» و «دو» اصلی را می توان از جمله حذف کرد و خللی در معنی ایجاد نشود.

(عربی (۱) - صفحات متعدد، سطح دشواری: دشوار)

۸۱. گزینه ۲ درست است.

در گزینه ۲ فعل «تَسْمَى» از باب «تفعیل» است.

بررسی سایر گزینه ها:

در گزینه ۱ فعل «تَجَلَّى» و در گزینه ۳ فعل «تَخَرَّجَ» و در گزینه ۴ فعل «تَكَلَّمَ» هر سه از باب «تَفَعَّلَ» هستند.

(عربی (۱) - صفحات متعدد، سطح دشواری: بسیار دشوار)

۸۲. گزینه ۳ درست است.

در این گزینه «پنج» اسم معرب و مبنی وجود دارد «الطَّالِبُ، الْمُؤَدِّبُونَ، مُخْتَرِمُونَ، الصُّفُوفِ» معرب و «هم» مبنی است.

در سایر گزینه ها «چهار» اسم معرب و مبنی وجود دارد.

(عربی (۱) - صفحات متعدد؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۳. گزینه ۲ درست است.

کلمه «سائحان» نقش مفعول دارد و باید منصوب باشد. ← سَائِحِينَ

(عربی (۱) - درس ۶، ص ۹۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۴. گزینه ۱ درست است.

سؤال گزینه ای را می خواهد که در آن فعلی مجهول از باب (تفعیل) آمده است. فعل (ماَعْمَرْتُ) یک فعل ماضی مجهول است که

از باب (تفعیل) و مصدر (تعمیر) می باشد. در گزینه ۲ (أَغْلِقَ) از باب (افعال) و در گزینه ۴ فعل (يُعْرِفُ) اساساً مجرد است. در

گزینه ۳ فعل (عَرَفْنَا) یک فعل معلوم از باب (تفعیل) است.

(عربی (۱) - درس ۷، ص ۹۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۵. گزینه ۳ درست است.

«ن» وقایه زمانی که بین فعل متعدی و ضمیر «الیاء» قرار می گیرد، باعث می شود ضمیر نقش «مفعول» بگیرد. (ردّ گزینه ۳)

ساختار فعل به صورت «یسرو + ن + ی» آمده است که چون فعل به «اولئک الطالب» برمی گردد، باید به صورت جمع مذکر

غایب «یسرون» بیاید:

پس ساختار صحیح به صورت «یسرونی» است.

(عربی (۱) - درس ۸، ص ۱۱۳؛ سطح دشواری: دشوار)

تاریخ (۱)

۸۶. گزینه ۱ درست است.

کوروش مدتی پس از به قدرت رسیدن، به آسیای صغیر لشکرکشی کرد. حکومت لیدی و سایر دولت - شهرهای آنجا را شکست

داد و شهر ثروتمند سارد، پایتخت لیدی و تمامی آسیای صغیر را به تصرف خود درآورد. در نتیجه این فتوحات، حکومت

هخامنشی به ثروت هنگفتی دست یافت و با دولت - شهرهای یونانی همسایه شد.

(تاریخ (۱) - درس ۹، ص ۸۳ تا ۸۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۷. گزینه ۱ درست است.

بررسی موارد:

(الف) در سپاه مادها، هئوخشتر سومین پادشاه ماد، سپاه خود را به دسته‌های کمان‌داران، نیزه‌داران، و سواران تقسیم کرد و در کنار آنان دسته‌های پشتیبانی، تدارکات و یگان‌های بارکش قرار داد.

(ب) در سپاه هخامنشی، سواره‌نظام جایگاه مهمی داشت و سلاح اصلی آنان نیز، نیزه بود.

(پ) اشکانیان، به نیروی سواره‌نظام اهمیت فراوانی می‌دادند و مهم‌ترین جنگ‌افزارهای این سپاه، تیروکمان و نیزه بود.

(ت) در زمان ساسانیان، پیاده‌نظام ساسانی عمدتاً شامل روستاییان بود که اسلحه و تجهیزات مناسبی نداشتند و به‌لحاظ نظامی، چندان اهمیتی به آنان داده نمی‌شد.

(تاریخ (۱) - درس ۱۱، ص ۱۰۶ تا ۱۰۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۸. گزینه ۳ درست است.

حکومت اشکانی توانست با رشادت و روحیه جنگاوری، ایران را از چنگ بیگانگان بیرون آورد. (ت) اشکانیان با آسان‌گیری و مداراجویی فرهنگی و دینی، اقوام و فرقه‌های دینی گوناگون و حتی یونانی‌تباران ایرانی را که در سراسر قلمرو آن‌ها حضور داشتند، در کنار یکدیگر حفظ کردند. (پ)

سلسله اشکانی با اجرای چنین سیاست‌هایی بود که در دوران پس از اسکندر توانست به ایران استقلال و حیثیت دوباره ببخشد. بنابراین موارد «الف» و «ب» از اساس نادرست هستند.

(تاریخ (۱) - درس ۱۰، ص ۹۰ تا ۹۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۹. گزینه ۴ درست است.

- دیوان شاهی وظیفه مهم نگارش، تنظیم، ثبت و نگهداری نامه‌ها، اسناد و نوشته‌های دولتی را بر عهده داشت.

- در زمان داریوش یکم، حکومت هخامنشی به نهایت گسترش قلمرو خود رسید.

(تاریخ (۱) - درس ۱۱، ص ۱۰۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۰. گزینه ۳ درست است.

در این مدارس کتابچه‌هایی با موضوع‌های تخصصی درباره آموزش‌های نظامی از قبیل تشکیل قشون، فنون جنگ، تیراندازی با کمان، تغذیه سپاهیان و مراقبت از اسبان وجود داشته‌است.

(تاریخ (۱) - درس ۱۱، ص ۱۰۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۱. گزینه ۲ درست است.

وجود گروه‌های سه‌گانه آریایی در آغاز معرف نوعی تقسیم کار و دسته‌بندی حرفه‌ای بوده و هیچ گروه بر گروه دیگری برتری و امتیاز خاصی نداشته‌است.

(تاریخ (۱) - درس ۱۲، ص ۱۰۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های درست:

(پ) قبایل گوناگون ماد از جمله اقوام آریایی بودند که در بخش وسیعی از مناطق غربی و مرکزی ایران استقرار یافتند و در کنار بومیان ساکن این مناطق زندگی کردند. برای اولین بار در قرن ۹ ق.م در سالنامه‌های شاهان آشوری به آنان اشاره شده‌است.

(ت) هئوخشتر با حکومت بابل علیه آشور متحد شد و به حاکمیت آشوریان پایان داد. در پی این موفقیت نظامی، قلمرو ماد به شمال بین‌النهرین و بخش‌های وسیعی از آسیای صغیر گسترش یافت.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) طبق تحقیقات جدید تاریخی که در دو قرن اخیر انجام گرفته، مادی‌ها بنیانگذار نخستین حکومت آریایی در ایران شناخته می‌شوند؛ کلیدواژه آریایی مهم است.

(ب) حکومت ماد در زمان فرمانروایی هئوخشتر سومین پادشاه مادی به اوج قدرت رسید. او نخست با تشکیل سپاه منظم و کارآمدی از قبایل مختلف ماد، پارس و ... قدرت خود را بر مناطق وسیعی از ایران تثبیت کرد؛ بنابراین ساسانیان نادرست است.

(تاریخ (۱) - درس ۹، ص ۸۰ تا ۸۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۳. گزینه ۲ درست است.

- (۱) مربوط به دوره اردشیر سوم است.
- (۲) خاندان هخامنشی از زمان پادشاهی اردشیر دوم دچار تفرقه درونی شد؛ دو تا حادثه مهم در این دوران رخ داد: ۱- شورش کورش کوچک، برادر اردشیر، که شکست خورد. ۲- خارج شدن مصر از سیطره هخامنشیان!
- نکته: دقت کنید که مبادا اردشیر دوم و سوم را با هم قاطی کنید؛ اردشیر سوم، پسر و جانشین اردشیر دوم بود که مصر را بار دیگر ضمیمه قلمرو هخامنشیان کرد.
- (۳) مربوط به نبرد ماراتن در زمان داریوش است.
- (۴) نبرد سالامیس در زمان خشایارشا رخ داد.
- (تاریخ (۱) - درس ۹، ص ۸۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۴. گزینه ۲ درست است.

- بررسی عبارت‌های درست:
- الف) حکومت ساسانیان با اقدامات مهم پادشاهانی مانند شاپور یکم و شاپور دوم که موفقیت‌های سیاسی و نظامی بزرگی در داخل و خارج کسب کردند، گسترش یافت و تثبیت شد.
- پ) نظام حکومت اشکانیان مجموعه‌ای از حکومت‌های نیمه مستقل بود که به حکومت مرکزی اشکانی، مالیات و نیروی نظامی می‌داد. این نوع حکومت، ملوک طوایفی خوانده می‌شود. دقت کنید که نتیجه این امر پیدایش حکومت نیمه‌متمرکز می‌باشد.
- بررسی عبارت‌های نادرست:
- ب) **مهرداد یکم** با تسلط بر مناطق وسیعی در سرتاسر ایران، قدرت و قلمرو حکومت اشکانی را به‌طور چشمگیری افزایش داد.
- ت) در زمان **هرمز چهارم**، اختلاف و نزاع سیاسی در دربار ساسانیان اوج گرفت.
- (تاریخ (۱) - درس ۱۰، ص ۹۲، ۹۴ و ۹۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۵. گزینه ۴ درست است.

- بهتر است برای پاسخ به این سؤال، سراغ دو تا نمودار اصلی زیر برویم
- توجه شاهان به کشاورزی
 - معافیت مالیاتی تا پنج نسل در صورت آباد کردن زمین‌های بایر (درستی ب)
 - کندن قنات، احداث بند و سد بر روی رودها و حفر نهرهای انتقال آب در سرتاسر قلمرو (درستی پ)
- کشاورزی در زمان هخامنشیان:
- حضور واستریوشان سالار (رئیس روستاییان و کشاورزان) در دربار که مالیات‌های بخش کشاورزی را جمع‌آوری می‌کرد و برای توسعه و ترویج آبادانی و کشت‌وکار تلاش می‌نمود. (درستی ت)
 - سدها و آب‌بندهای متعددی بر روی رودها به‌خصوص رودهای دجله، فرات و کارون، بسته و آبراه‌های متعددی با هدف آبیاری زمین‌های کشاورزی ایجاد شد. (درستی الف)
 - توسعه کشاورزی در آسورستان

(تاریخ (۱) - درس ۱۳، ص ۱۱۹ تا ۱۲۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۶. گزینه ۳ درست است.

- داریوش بزرگ پادشاه هخامنشی در جریان لشکرکشی به هندوستان وقتی که به رود سند رسید، یکی از اهالی آسیای صغیر به نام اسکیلاکس را مأمور کشف مسیرهای آبی کرد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) یکی دیگر از اقدامات مهم و مدبرانه داریوش در زمینه توسعه راه‌های دریایی، اتصال دریای سرخ به رود نیل بود. او هنگام سفر به مصر دستور داد با حفر آبراه‌های دریای سرخ به رود نیل متصل شود تا امکان تردد کشتی‌ها میان این رود و دریا فراهم آید.
- (۲) در دوران فرمانروایی هخامنشیان، دریانوردی و حمل‌ونقل دریایی به‌طور چشمگیری رونق گرفت. و بنادر جدیدی بنا شد و همچنین در آن زمان کشتی‌هایی با ظرفیت حمل چند صد تن کالا ساخته شد.

۴) این فرد مسیر رود سند را تا اقیانوس هند ادامه داد و سپس برای نخستین بار مسیر دریای میان هند و مصر شناسایی شد.

(تاریخ (۱) - درس ۱۳، ص ۱۲۱ تا ۱۲۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۷. گزینه ۳ درست است.

گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ هر سه مربوط به وضعیت صنعت و ابریشم‌بافی در دوران ساسانیان است. درحالی‌که گزینه ۳ مربوط به دوران اشکانیان است؛ با قدرت رسیدن اشکانیان، بار دیگر جریان دادوستد به‌خصوص بازرگانی خارجی رونق اساسی گرفت؛ یکی از عوامل مهم این رونق برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین و در پی آن گشایش جاده معروف ابریشم بود.

(تاریخ (۱) - درس ۱۳، ص ۱۲۵ تا ۱۲۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۸. گزینه ۱ درست است.

الف) دوره ساسانیان اهمیت به‌سزایی در تاریخ دین زرتشتی دارد؛ چراکه حکومت ساسانی این دین را دین رسمی ایران اعلام کرد و با این اقدام، دین و سیاست به هم گره خوردند. از یک سو پادشاهان ایرانی به پشتیبانی کامل از دین رسمی پرداختند و از سوی دیگر، روحانیان زرتشتی، قدرت حاکمیت پادشاهان ساسانی را تأیید کردند. نتیجه این که روزبه‌روز به نفوذ و قدرت روحانیان افزوده شد.

ب) پادشاهان هخامنشی مردم را در پیروی از دین خود آزاد می‌گذاشتند و فرهنگ و عقاید و اقوام تابع حکومت خود را محترم می‌شمردند؛ و یهودیان در دوره هخامنشی و اشکانی، حکومت ایران را پناهگاه مناسبی برای خود می‌شمردند.

پ) پیروان دین مسیح هم که در معرض آزار و اذیت حکومت مردم قرار داشتند، در قلمرو اشکانیان احساس امنیت و آزادی می‌کردند. یکی از آیین‌هایی که در دوره اشکانیان به ایران (بخش شرقی) نفوذ پیدا کرد، آیین بودایی بود.

ت) درباره دین مادی‌ها اخبار چندانی در دست نیست، اما شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد آن‌ها اهوره‌مزدا و برخی از خدایان کهن ایرانی همچون میترا را ستایش می‌کردند. روحانیون مادی که مغ نامیده می‌شدند، برگزاری آیین‌های دینی از جمله خواندن نیایش‌ها و سرودها و رسم قربانی کردن را بر عهده داشتند.

(تاریخ (۱) - درس ۱۴، ص ۱۳۰، ۱۳۲ و ۱۳۳؛ سطح دشواری: دشوار)

جغرافیای ایران

۹۹. گزینه ۱ درست است.

اول به تصویر زیر خوب دقت کنید تا به روابط میان رشته‌های مختلف با جغرافیا پی ببرید؛ سپس سراغ گزینه‌های نادرست بروید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) زمین‌شناسی، زیرمجموعه جغرافیا قرار نمی‌گیرد، بلکه ژئومورفولوژی است که جزو رشته‌های جغرافیای طبیعی است و با علوم دیگر (زمین‌شناسی) در ارتباط است.

۳) علم اقتصاد، تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات و غیره را مطالعه می‌کند و جغرافیای اقتصادی است که به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد.

۴) علم هندسه، نیز جزو رشته‌های جغرافیا قرار نمی‌گیرد؛ بلکه کارتوگرافی (نقشه‌کشی) است که جزو رشته‌های فنون جغرافیایی است و با علوم دیگر هندسه در ارتباط است.

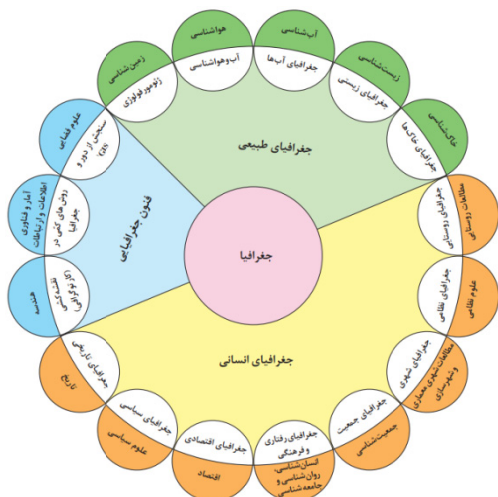
(جغرافیا (۱) - درس ۱، ص ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

- مرحله اول ← طرح سؤال و بیان مسئله ← در این مرحله، پژوهشگر از خود می‌پرسد انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد؟

- مرحله اول ← طرح سؤال و بیان مسئله ← در این مرحله است که پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد.

- مرحله چهارم ← پردازش اطلاعات ← در این مرحله، اطلاعات غیرضروری حذف و اطلاعات مرتبط با پژوهش حفظ می‌شود و مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

- مرحله دوم ← تدوین فرضیه ← فرضیه در پژوهش، نقش راهنما دارد و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود، جهت می‌دهد.
(جغرافیا (۱) - درس ۲، ص ۱۰ تا ۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

- یکی از دلایل اهمیت خلیج فارس، ظرفیت حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی است.
- ایران، کشور وسیعی است که حدود ۸,۷۵۵ کیلومتر مرز مشترک سیاسی با همسایگانش دارد و با ۱۵ کشور مرز خشکی یا آبی دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) «تأمین ۹۰ درصد خاویار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه» مربوط به موقعیت دریای خزر است - قسمت دوم گزینه، درست است.

(۲) حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی - قسمت دوم گزینه، درست است.

(۴) قسمت اول گزینه، درست است - ایران طولانی‌ترین مرز را با عراق و کوتاه‌ترین مرز را با ارمنستان دارد.
(جغرافیا (۱) - درس ۳، ص ۱۷ تا ۱۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

عبارت اول و چهارم درست است.

عبارت دوم ← فعالیت‌های آتشفشانی در دوره کواترنر سبب شکل‌گیری قله دماوند در رشته‌کوه البرز شده است.
عبارت سوم ← هزارمسجد و آلاذغ، جزو کوه‌های شمال خراسان است ولی تخت سلیمان، از جمله قله‌های منطقه کوهستانی البرز است.
(جغرافیا (۱) - درس ۴، ص ۲۳ و ۲۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی به‌دلیل سنگینی و فرونشینی هوا، کمربند پرفشار جنب‌حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب و هوای گرم و خشک است.
(جغرافیا (۱) - درس ۵، ص ۳۹ و ۳۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۴. گزینه ۲ درست است.

بهتر است برای پاسخ به این سؤال، به تصویر زیر توجه کنید تا نکات را دریابید.

(جغرافیا (۱) - درس ۵، ص ۴۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

(پ) در کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک، که گاهی بارش‌های کوتاه و اتفاقی رخ می‌دهد، نوعی کانون‌های آبگیر موقت شکل می‌گیرد که آن‌ها را کانون‌های اتفاقی می‌نامند.
(ت) رودهای مناطق نسبتاً خشک، بیشتر طغیانی و اتفاقی و مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف، متفاوت است.
(ب) رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند، دائمی هستند. اگر این رودها در نواحی مرطوب جریان یابند، مقدار آب آن‌ها بیشتر خواهد بود.

الف) کانون‌های آبیگری که بیش از ۵۰۰ میلی‌متر، بارش داشته باشند و حداقل در ۸ ماه از سال، این بارش‌ها اتفاق بیفتد، به آن‌ها کانون‌های دائمی می‌گویند.

(جغرافیا (۱) - درس ۶، ص ۴۹ و ۵۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

با توجه به شکل و موارد ذکر شده در گزینه‌ها، گزینه (۴) درست است. همان‌طور که می‌دانید، مهاجرت و مرگ‌ومیر، باعث جدا شدن و کم شدن بخشی از جمعیت می‌شود و جمعیت باقی‌مانده، جمعیتی است که در کشور ساکن هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مورد «الف» نمی‌تواند نشان‌دهنده رشد طبیعی جمعیت باشد، به دلیل اینکه رشد طبیعی جمعیت، با توجه به فرمول آن به صورت درصد است و عدد کوچک‌تری می‌باشد.

(۲) با توجه به اینکه موالید باعث اضافه شدن جمعیت به کشور می‌شود، پس مورد «ب» نمی‌تواند میزان موالید را هم نشان دهد.

(۳) از آنجایی که شکل یک دایره کامل است که بخشی از آن جدا شده، پس نشان‌دهنده یک مفهوم کلی‌تر نسبت به میزان موالید می‌باشد و از طرفی در یک کشور ممکن است این اندازه میزان موالید وجود نداشته باشد که مورد «الف» را به آن اختصاص دهد.

(جغرافیا (۱) - درس ۷، ص ۶۸ و ۷۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

در عصر هخامنشیان داریوش کشور را به سی شهری که همان شهر می‌باشد، تقسیم کرد و برای هریک از آنان مأمورینی گماشت که آن‌ها را شهربان و به یونانی «ساتراپ» می‌گفتند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت) خوره (استان) تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.

(۲) در دوره عباسیان، کشور به واحدهایی تحت عنوان ایالت تقسیم‌بندی می‌شد.

(۳) در دوره سلوکیان، کشور به ۷۲ بخش تقسیم شد.

(جغرافیا (۱) - درس ۸، ص ۷۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

همدان شهر شعاعی (ستاره‌ای) است در این نوع از شهرها، شهر داری یک مرکز اصلی (میدان) بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند و سایر فضاها اطراف آن‌ها شکل می‌گیرند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) بوشهر، شهر خطی است و در این نوع شهر، شهری است که حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده‌ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته است.

(۳) همان‌طور که در بالا توضیح داده شد، همدان یک شهر شعاعی است.

(۴) بوشهر، شهر خطی است، اما شکل اشاره به شهر شطرنجی دارد. در این شهرها، یک شبکه مستطیل‌شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند.

(جغرافیا (۱) - درس ۹، ص ۸۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۹. گزینه ۲ درست است.

سکونتگاه شهری، روستایی و عشایری از انواع سکونتگاه‌ها از نظر شیوه زندگی در ایران می‌باشند. منظور از روستا، محلی که حداقل تعداد ۲۰ خانوار یا ۱۰۰ نفر در آنجا سکونت داشته باشند و شهر، محلی که از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی خاص خود است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مورد «پ» اشاره به دهستان دارد.

(۲) مورد «ت» اشاره به شهرستان دارد و مورد «ث» نیز از ویژگی‌های شهر است.

(۴) مورد «پ» و «ث» در بالا اشاره شد.

(جغرافیا (۱) - درس ترکیبی ۸ و ۹، ص ۸۰ و ۸۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

الف) صنایع ماشینی شامل: صنایع نفت و گاز، پتروشیمی، فلزات اساسی، خودروسازی، ماشین‌سازی، صنایع شیمیایی و صنایع غذایی می‌شود. تولید انواع لاستیک، پلاستیک، شوینده، چسب، کود، رنگ، الیاف مصنوعی و...

ب) از صنایع پتروشیمی است که جزو صنایع ماشینی می‌باشد. صنعت خودروسازی نیز یکی از شاخصه‌های توسعه‌یافتگی کشور است که می‌تواند فرصت‌های شغلی بسیاری را برای کشور فراهم آورد و از جمله صناعی است که در سند چشم‌انداز به آن توجه خاصی شده است.

ت) در کشور ما موادی مانند نفت، گاز، بوکسیت، مس، روی، سرب، سنگ آهن و ... وجود دارد که از مواد معدنی هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مورد «پ» مرتبط با سیستم حمل‌ونقل است و مورد «ب» مرتبط با صنایع خودروسازی (صنایع ماشینی) می‌باشد.

۳) موارد در بالا اشاره شد.

۴) موارد در بالا اشاره شد.

(جغرافیا (۱) - درس ۱۰، ص ۹۹ و ۱۰۱؛ سطح دشواری: دشوار)

منطق

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

چون علم منطق روش درست اندیشیدن، یعنی روش درست تعریف کردن و درست استدلال کردن را یاد می‌دهد؛ پس علم منطق در حیطه تعریف، امکان تعریف درست را به ذهن انسان می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) نادرست است؛ زیرا ذهن انسان به‌طور طبیعی و بدون آموزش منطق، براساس قواعدی می‌اندیشد؛ اما با آموزش فقط یاد می‌گیرد که چگونه درست بیندیشد و دچار مغالطه در اندیشه و فکر نگردد.

۳) نادرست است؛ زیرا علم منطق، فقط روش درست اندیشیدن، یعنی درست تعریف کردن و درست استدلال کردن را یاد می‌دهد که براساس روشی که منطق یاد می‌دهد استدلال کردن کار دانشمندان علوم مختلف است نه منطق.

۴) نادرست است؛ زیرا حیطه‌های علم منطق تعریف و استدلال است، اما تصور و تصدیق از حیطه‌های دانش بشری است نه علم منطق.

(منطق - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

چون درختی که بار دارد و میوه‌اش رسیده است، جمله‌ای ناقص و ناتمام است و تصور است. گرفتید فعل خبری دارای شناسه است؛ پس خبر و تصدیق است و «گفتم که بروید» خبر از یک امر کردن می‌دهد که تصدیق است.

گزینه‌های (۱، ۲ و ۴) براساس توضیحات داده‌شده، نادرست هستند.

(منطق - درس ۱ و ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

چون او بیتی از یک شعر را غلط خواند، احتمال مغالطه «ابهام در مرجع ضمیر» دارد؛ یعنی آیا او بیتی از یک شعر را نتوانست به خوبی و درستی بخواند و از درست خواندن بیت عاجز بود؟ و یا اینکه او گفت این بیت از شعر غلط و نادرست است. در آنجا یک روباه خوابیده است، احتمال مغالطه توسل به معنای ظاهری دارد، چون ممکن است به دلالت مطابقی در آنجا حیوانی به نام روباه خوابیده باشد و یا به دلالت التزامی یک فرد حيله‌گر. مرغ فلانی یک پا دارد، احتمال مغالطه «توسل به معنای ظاهری» دارد، چون به دلالت مطابقی مرغ فلانی واقعاً دارای یک پا است و به دلالت التزامی فلانی لجباز است و حرفش را پس نمی‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های (۲، ۳ و ۴) براساس توضیحات داده‌شده، نادرست هستند.

(منطق - درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

نباید جای اصطلاح مطابقی با تضمینی و التزامی در تعریف جابه‌جا بشود، یعنی تعریف درست مغالطه‌توسل به معنای ظاهری این است: «به کار بردن دلالت مطابقی به‌جای دلالت تضمینی و التزامی به مغالطه‌توسل به معنای ظاهری» منتهی می‌شود. سایر گزینه‌ها به درستی بیان شده‌اند و پاسخ موردنظر نیستند. (منطق - درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

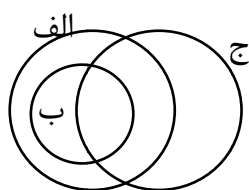
بررسی سایر گزینه‌ها:

- «ماه زمین»، اسم خاص نیست و مورد اشاره با این و آن قرار نگرفته است؛ پس مفهوم کلی است.
- «خورشید منظومه شمسی»، اسم خاص نیست و مورد اشاره با این و آن قرار نگرفته است پس مفهوم کلی است.
- «منظومه شمسی»، اسم خاص و جزئی است. «دست راست من»، اسم خاص نیست و مورد اشاره با این و آن قرار نگرفته است؛ پس مفهوم کلی است. (پاسخ درست است).
براساس توضیحات داده‌شده سایر گزینه‌ها نادرست هستند. (وقتی گفته است پس اشاره شده وقتی گفته من یعنی جزئی می‌تواند باشد. به عبارت دیگر من و تو در حالتی که مشخص نیست. دقیقاً ناظر به چه کسی می‌باشد کلی است. (منطق - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۶. گزینه ۴ درست است.

چهار جمله درست عموم و خصوص من‌وجه را دارد: بعضی غیرلباس‌ها سفید هستند، مثل نمک، بعضی غیرلباس‌ها سفید نیستند، مثل زغال. بعضی لباس‌ها غیرسفید هستند، مثل پیراهن قرمز. بعضی لباس‌ها غیرسفید نیستند، مثل پیراهن سفید. براساس توضیح داده‌شده، سایر گزینه‌ها نادرست هستند. (منطق - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

براساس توضیح داده‌شده شکل روبه‌رو قابل ترسیم است و با توجه به شکل روبه‌رو، بعضی ب، الف ج است. - بعضی ب، الف ج نیست. بعضی الف ج، ب است. - بعضی الف ج، ب نیست. براساس توضیحات داده‌شده، سایر گزینه‌ها نادرست هستند. (منطق - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

- تهران پایتخت ایران است. یک تعریف لغوی است چون موضوع این تعریف، مفهوم جزئی است و مفاهیم جزئی، تعریف مفهومی ندارند، پس تعریف داده‌شده، تعریف لغوی است.
- مثلث شکل سه‌ضلعی است. تعریف مفهومی است چون مثلث یک مفهوم کلی است و شکل ویژگی عام و کلی و سه‌ضلعی ویژگی خاص آن است پس این تعریف، تعریف مفهومی است. بنابراین، پاسخ درست گزینه (۲) است.
- براساس توضیحات داده‌شده، سایر گزینه‌ها نادرست هستند. (منطق - درس ۴؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

نظرسنجی‌ها مبتنی بر نمونه‌گیری از جامعه آماری و سپس تعمیم نتیجه بر همه موارد است. (استقرای تعمیمی) (منطق - درس ۵؛ سطح دشواری: آسان)

۱۲۰. گزینه ۱ درست است.

در همه استدلال‌ها مقدمات از نتیجه حمایت می‌کنند؛ اما در استدلال قیاسی حمایت قطعی و در استدلال استقرایی حمایت نسبی می‌کنند. بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) نادرست است؛ زیرا در همه استدلال‌های استقرایی، نتیجه کلی گرفته نمی‌شود؛ مثلاً در استدلال تمثیلی همیشه نتیجه گرفته‌شده، جزئی است.

۳) نادرست است؛ زیرا از استنتاج بهترین تبیین در مسائل علمی جهت بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود نه تحکیم و اثبات آن‌ها.

۴) نادرست است؛ زیرا اگر همه شرایط استقرای تعمیمی به‌درستی و دقت رعایت بشوند، آن استدلال فقط قوی می‌شود؛ اما هیچ‌وقت استدلال‌های استقرایی نتیجه قطعی و یقینی نمی‌دهند.

(منطق - درس ۵؛ سطح دشواری: آسان)

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

هرگاه مفهوم موضوع قضیه، کلی باشد حتماً قضیه محصوره است (ردّ گزینه ۳) و ربطی به سور یا کم قضیه ندارد (ردّ گزینه ۱). پس این قضیه محصوره می‌تواند کلیه یا جزئی باشد یا موجه یا سالبه باشد (نه ضرورتاً).

(منطق - درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

موضوع قضیه که لفظ آهو است نه معنای آهو، جزئی است. هر قضیه‌ای که موضوعش جزئی باشد (و لفظ موضوع مد نظر باشد) آن قضیه شخصیه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) نادرست است؛ زیرا آهویی یعنی یک آهو و یک در حکم بعضی است که می‌شود: موجه جزئی.

۳) نادرست است؛ زیرا یکی یعنی یک نفر و یک در این‌جا به معنای بعضی است که می‌شود: موجه جزئی.

۴) نادرست است؛ زیرا به دلیل داشتن سور «یکی» که در حکم بعضی است موجه جزئی است.

(منطق - درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

(هیچ الف ب نیست) تضادی هست که از اصلی گرفته شده است؛ پس آن قضیه اصلی چه حالتی از صدق و کذب داشته که تضادش کاذب شده است؟ جواب این است که اصل، صادق بوده که تضادش کاذب شده است؛ پس اصل قضیه که (هر الف ب است). صادق است و از به حکم این اصل بقیه را نیز پیدا می‌کنیم که تناقضش می‌شود، (بعضی الف ب نیست). (-) و تداخلش می‌شود، (بعضی الف ب است). (+)

بررسی سایر گزینه‌ها:

براساس توضیحات داده‌شده، سایر گزینه‌ها نادرست هستند.

(منطق - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۴. گزینه ۱ درست است.

وقتی (بعضی الف است). کاذب باشد، متناقض آن یعنی (هیچ الف ب نیست). صادق خواهد بود و وقتی (هیچ الف ب نیست). صادق باشد، به حکم تداخل (بعضی الف ب نیست). صادق خواهد بود همچنین نیز وقتی (هیچ الف ب نیست). صادق است، عکس مستوی آن (یعنی هیچ الف ب نیست). صادق است. وقتی (هیچ الف ب نیست). صادق باشد، به حکم تداخل، (بعضی الف نیست)، صادق است؛ بنابراین، گزینه «۱» درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های (۲، ۳ و ۴) براساس توضیحات داده‌شده، نادرست هستند.

(منطق - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

باید یادمان باشد که مقدمه اول قیاس آن است که موضوع نتیجه در آن آمده باشد و مقدمه دوم قیاس آن است که محمول نتیجه در آن آمده باشد. اول یا دوم نوشته شدن هیچ مقدمه‌ای دلیل بر مقدمه اول یا دوم بودن نیست. حدّ وسط در مقدمه اول این قیاس، موضوع و در مقدمه دوم آن محمول است (در شکل چهارم، برعکس شکل اول باید حدّ وسط در مقدمه اول موضوع و در مقدمه دوم محمول باشد).

گزینه‌های (۱، ۲ و ۳) براساس توضیحات داده‌شده، نادرست هستند.

مقدمه اول: هر ب ج است.
مقدمه دوم: هر الف ب است.
نتیجه: بعضی ج الف است.

(منطق - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

چون (۴) در نتیجه علامت مثبت دارد ولی در مقدمات علامت منفی دارد؛ پس این قیاس شرط سوم را ندارد و نامعتبر است.

(۱) نادرست است؛ زیرا به دلیل نداشتن شرط سوم، این قیاس نامعتبر است.

(۲) نادرست است؛ زیرا این قیاس شرط اول معتبر بودن قیاس را دارد؛ یعنی هر دو مقدمه آن سالبه نیست.

(۳) نادرست است؛ زیرا این قیاس شرط دوم معتبر بودن قیاس را دارد؛ یعنی حد وسط در هر دو مقدمه آن علامت منفی ندارد.

(منطق - درس ۸؛ سطح دشواری: آسان)

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

چون با انتخاب این قضیه به عنوان یکی دیگر از مقدمات هم شرط اول برقرار می‌شود؛ یعنی هر دو مقدمه سالبه نیستند و هم شرط دوم که حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی نخواهند داشت که نتیجه معتبر آن هم «بعضی الف ج است» خواهد بود. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) نادرست است؛ زیرا با انتخاب این قضیه به عنوان مقدمه دیگر، شرط دوم حاصل نخواهد شد، یعنی حد وسط در هر دو مقدمه، علامت منفی خواهد داشت.

(۳) نادرست است؛ زیرا با انتخاب این قضیه به عنوان مقدمه دیگر، شرط دوم حاصل نخواهد شد؛ یعنی حد وسط در هر دو مقدمه، علامت منفی خواهد داشت.

(۴) نادرست است؛ زیرا با انتخاب این قضیه به عنوان مقدمه دیگر، شرط دوم حاصل نخواهد شد؛ یعنی حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی خواهد داشت.

(منطق - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۸. گزینه ۴ درست است.

از اتصال دو مفهوم متناقض می‌توان به یک قضیه حقیقی رسید (مانند گزینه‌های ۱، ۲ و ۳) ولی از اتصال دو مفهوم متضاد به یکدیگر می‌توان به یک قضیه مانع‌الجمع رسید: استدلال یا استقرای تمثیلی است یا استقرای تعمیمی. نمی‌تواند هر دو باشد ولی می‌تواند هیچ کدام نباشد.

(منطق - درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۹. گزینه ۲ درست است.

چون در قیاس استثنایی اتصالی وضع مقدم، وضع تالی را نتیجه می‌دهد و رفع تالی رفع مقدم را. اما رفع مقدم و وضع تالی نتیجه معتبر ندارد. براساس این توضیح و شرایط استنتاج قیاس استثنایی اتصالی، گزینه (۲) درست و سایر گزینه‌ها براساس توضیحات داده‌شده نادرست است.

(منطق - درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۰. گزینه ۳ درست است.

چون در مغالطه «مسموم کردن چاه»، فرد مغالطه‌گر بدون ذکر دلیل، تنها ویژگی‌های منفی را به یک پیروان آن می‌دهد که در این مغالطه ویژگی منفی بی‌فرهنگ و بی‌سواد را به تأییدکنندگان این نظر داده‌اند. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) درست نیست؛ زیرا در مغالطه (تله‌گذاری)، فرد مغالطه‌گر بدون ذکر دلیل، تنها ویژگی‌های خوب و شایسته‌ای را به یک نظریه یا پیروان آن می‌دهد که در این مغالطه، ویژگی مثبتی به تأییدکنندگان این نظر داده‌نشده است.

(۲) درست نیست؛ زیرا در مغالطه بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی بدون ذکر دلیل امری را کوچک یا بزرگ جلوه می‌دهند که در این مغالطه این اتفاق نیفتاده است.

(۴) درست نیست؛ زیرا در مغالطه (توسل به احساسات) بدون ذکر دلیل از عواطف و احساسات افراد سوءاستفاده می‌شود که در این مغالطه چنین اتفاقی نیفتاده است.

(منطق - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

اقتصاد

۱۳۱. گزینه ۴ درست است.

منابع حاصل از فروش دارایی‌های ملی + مجموع مالیات‌ها = منابع مالی دولت

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{مالیات بر مصرف} = \frac{1}{6} \times 480 = 80 \\ \text{مالیات بر درآمدها} = \frac{1}{4} \times 80 = 20 \\ \text{عوارض گمرکی و خدمات} = \frac{1}{2} \times 20 = 10 \\ \text{مالیات بر دارایی} = 200 \\ \text{مالیات بر ارزش افزوده} = 480 \end{array} \right. \Rightarrow \text{مجموع} = 960$$

$$790 + X = \text{منابع مالی دولت}$$

$$960 = 790 + X \Rightarrow X = 960 - 790 = 170$$

(میلیارد تومان) $170 = \text{منابع حاصل از فروش دارایی‌های ملی}$

مالیات بر ارزش افزوده + عوارض گمرکی و خدمات + مالیات بر مصرف = مجموع مالیات‌های غیرمستقیم

$$570 = 80 + 10 + 480 = \text{مجموع مالیات‌های غیرمستقیم (میلیارد تومان)}$$

(درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

الف) ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد و بعدها به سازمان تجارت جهانی (WTO) تبدیل شد.

ب) درست

پ) درست

ت) عدم توجه به مزیت‌های مطلق و نسبی در تولید، باعث کاهش رفاه جامعه و هدر رفت منابع تولید می‌گردد.

(درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

$$\left. \begin{array}{l} \text{پایین‌تر از ۱۵ سال} \\ \left\{ \begin{array}{l} \text{غیر فعال} \\ \text{فعال} \end{array} \right\} \\ \left\{ \begin{array}{l} \text{شاغل} \\ \text{بیکار} \end{array} \right\} \end{array} \right\} \text{جمعیت کل کشور}$$

$$15 \text{ سال و بالاتر} + \text{پایین‌تر از ۱۵ سال} = \text{جمعیت کل کشور}$$

$$60,000,000 = 14,800,000 + X \Rightarrow X = 45,200,000 \text{ (نفر)} = \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر}$$

$$\text{جمعیت غیرفعال} + \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} = \text{جمعیت فعال}$$

$$12,500,000 = 45,200,000 - 32,700,000 \Rightarrow \text{جمعیت فعال (نفر)}$$

$$\text{نرخ اشتغال} = \frac{\text{جمعیت شاغل}}{\text{جمعیت فعال}} \Rightarrow \frac{36/5}{100} = \frac{X}{12,500,000}$$

$$100X = 36/5 \times 12,500,000 \Rightarrow \frac{456,250,000}{100} = 4,562,500 \text{ جمعیت شاغل}$$

$$7,937,500 = 12,500,000 - 4,562,500 \Rightarrow \text{جمعیت بیکار}$$

(درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

در صورت سؤال گفته شده میزان تورم کشور کانادا و مکزیک برابر است. پس از روی داده‌های کشور کانادا، میزان تورم را محاسبه می‌کنیم:

$$100 \times \frac{\text{هزینه سبد بازار انتهای سال} - \text{هزینه سبد بازار ابتدای سال}}{\text{هزینه سبد بازار ابتدای سال}} = \text{نرخ تورم کشور کانادا}$$

$$\text{نرخ تورم با مکزیک برابر است } 20\% = \frac{12,000}{600} \times 100 = \frac{72,000 - 60,000}{60,000} \times 100 = \text{نرخ تورم کانادا}$$

از روی نرخ تورم، هزینه سبد بازار ابتدای سال ۲۰۲۱ کشور مکزیک را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{20}{100} = \frac{62,400 - X}{X} \Rightarrow 20X = 6,240,000 - 100X \Rightarrow 120X = 6,240,000$$

$$X = \frac{6,240,000}{120} = 52,000 \text{ هزینه سبد بازار ابتدای سال}$$

ب) نرخ تورم کشور برزیل $\frac{1}{4}$ کشور مکزیک می‌باشد؛ یعنی ۱۰٪.

$$\frac{10}{100} = \frac{X - 85,000}{85,000} \Rightarrow 85,000 = 100X - 8,500,000 \Rightarrow 100X = 9,350,000 \Rightarrow X = 93,500$$

(درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

- تبدیل قیمت‌ها را، پول آسان می‌کند ← وسیله سنجش ارزش
 - برطرف کردن هزینه‌های روزمره و هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی ← وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش
 - خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی ← وسیله پرداخت‌های آینده
- (درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۶. گزینه ۲ درست است.

- «الف» و «پ» و «ث» هر سه از اقدامات دوران پهلوی می‌باشد.
 - «ب» سیل ورود کالاهای خارجی از اقدامات دوران قاجار بوده است.
 - «ت» از دست دادن فرصت طلایی برای جبران کاستی‌ها نیز از ویژگی‌های دوران قاجار بود.
- (درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

- الف) رشد اقتصادی یک هدف مشترک در اقتصاد کشور قلمداد می‌شود.
 - ب) منشاء رشد اقتصادی افزایش در منابع است که شامل افزایش در سرمایه نیز می‌شود. (پاسخ تمامی گزینه‌ها درست هستند).
 - پ) مهم‌ترین دلیل برای اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی، نظارت بر تغییرات تولید در طول زمان است.
 - ت) رشد اقتصادی یک مفهوم کمی است اما پیشرفت اقتصادی یک مفهوم کیفی است، بنابراین نزدیک شدن سهم دهک اول یک جامعه به سهم دهک دهم آن، نشان از یک مفهوم کیفی یعنی پیشرفت اقتصادی کشور است.
- (درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۸. گزینه ۱ درست است.

$$25\% \Rightarrow \text{نرخ رشد واقعی در سال } 1403 \text{ نسبت به سال } 1402$$

$$2,000,000 = 25\% \times 8,000,000 = \text{میزان رشد واقعی در سال } 1403 \text{ نسبت به سال } 1402$$

$$10,000,000 = 8,000,000 + 2,000,000 = \text{GDP واقعی سال } 1403$$

$$\frac{20}{100} = \frac{8,400,000 - X}{X} \Rightarrow 20X = 840,000,000 - 100X$$

$$120X = 840,000,000 \rightarrow X = \frac{840,000,000}{120} = 7,000,000$$

(درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۹. گزینه ۱ درست است.

فقط گزینه «ب» درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

الف) دخل یا کسب درآمد، شامل فعالیت‌هایی می‌شود که افراد برای درآمدزایی یا پول درآوردن انجام می‌دهند، حفظ و رشد برای پس‌انداز و سرمایه‌گذاری است.

پ) در جدول ثبت هزینه‌ها و درآمدها، نخست باید نوع مخارج مشخص شود.

ت) این عبارت‌ها مربوط به مرحله سوم و مرحله دوم از مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه است.

$$\text{ث) مبلغ مشمول خمس} = ۴,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow ۲۰\% X = ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow X = ۴۰۰,۰۰۰$$

$$۱۶,۰۰۰,۰۰۰ = \text{میزان مخارج فرد} \longrightarrow ۴,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مخارج} - ۲۰,۰۰۰,۰۰۰$$

(درس ۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۰. گزینه ۱ درست است.

الف) از آنجا که معمولاً دست افرادی که به کسب و کارهای حرام اشتغال دارند در روستاها و محله‌های کوچک زود رو می‌شود، آن‌ها ترجیح می‌دهند به شهرهای بزرگ کوچ کنند تا آسان‌تر به فعالیت‌های خود بپردازند.

ب) پیامد کسب درآمدهای حرام: ۱- ظلم به هموعان ۲- محروم ماندن از برکات کسب و کار حلال ۳- قرار دادن اقتصاد خود و جامعه در سراسیمگی سقوط

پ) نمایش کار برخلاف آنچه هست، موجب فریب مشتری می‌شود و مشتری بعد از خرید متوجه می‌شود که کالای خریداری شده؛ مانند نمونه مشاهده شده نیست یا کیفیت و کارایی که توصیف شده را ندارد.

(درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۱. گزینه ۲ درست است.

الف) قیمت ۵۸۰ چون از قیمت تعادلی بیشتر است، پس در بازار با مازاد عرضه یا کمبود تقاضا مواجه هستیم؛ برای اندازه‌گیری مقدار دوری و تفاضل عرضه از تقاضای بازار باید:

$$\text{مازاد عرضه یا کمبود تقاضا} = ۱۲۰ = \text{تقاضا} - ۲۷۰ - \text{عرضه} ۳۹۰$$

ب) کمبود تقاضا در قیمت‌های بالاتر از قیمت تعادل رخ می‌دهد؛ بنابراین میزان تفاوت تقاضا از مقدار تعادل در قیمت‌های ۵۸۰ و ۶۲۰ باید بررسی نماییم تا متوجه اختلاف ۱۰۰ واحدی در یکی از این قیمت‌ها شویم:

$$\text{کمبود تقاضا} = ۳۰ = \text{تقاضا} - ۲۷۰ - \text{تعادل} ۳۰۰ \Rightarrow \text{در قیمت} ۵۸۰$$

$$\text{کمبود تقاضا} = ۱۰۰ = \text{تقاضا} - ۲۰۰ - \text{تعادل} ۳۰۰ \Rightarrow \text{در قیمت} ۶۲۰$$

در سطح قیمت ۶۲۰، با ۱۰۰ واحد کمبود تقاضا نسبت به تعادل مواجه هستیم.

پ) در سطح قیمت ۳۰۰، مقدار تقاضا ۴۲۰ واحد است؛ اما فقط ۱۰۰ واحد محصول در بازار عرضه شده است. بنابراین حداکثر درآمد عرضه‌کنندگان از فروش تمامی ۱۰۰ واحد محصول محقق می‌شود:

$$\text{درآمد} = ۳۰۰ \times ۱۰۰ = ۳۰,۰۰۰$$

(درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۲. گزینه ۴ درست است.

الف) درآمد با توجه به تعداد کالای فروخته شده محاسبه می‌شود:

$$\text{واحد} ۳,۰۰۰ = ۴,۰۰۰ \times \frac{۳}{۴} = \text{تعداد کالای تولید شده} \times \frac{۳}{۴} = \text{تعداد کالای فروخته شده}$$

$$\text{تومان} ۲,۰۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۳,۰۰۰ \times ۶۸۰,۰۰۰ = \text{قیمت} \times \text{تعداد کالای فروخته شده} = \text{درآمد}$$

ب) با توجه به اطلاعات مسئله، محاسبه سود واقعی به دو روش قابل محاسبه است که هر دو روش توضیح داده خواهد شد. اما در ابتدا بایست هزینه فرصت سالانه محاسبه شود:

$$10,000 \times 4,000 = 40,000$$

(مجموع هزینه‌های پنهان و آشکار) - درآمد = سود واقعی: روش اول

$$2,040,000,000 - (800,000,000 + 40,000,000) = 1,200,000,000 \text{ تومان}$$

هزینه‌های پنهان - سود حسابداری = سود واقعی: روش دوم

$$1,240,000,000 - 40,000,000 = 1,200,000,000 \text{ تومان}$$

(درس ۱ و ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- همه انواع شرکت، دارای هویت قانونی است و استثناء ندارد.

- درست است.

- در ساختار سازمانی شرکت سهامی، پس از سهام‌داران شرکت، هیئت مدیره قرار دارد و پس از آن رئیس هیئت مدیره و سپس مدیرعامل

- مؤسسات غیرانتفاعی با اهداف غیرتجاری اغلب در زمینه‌های انسانی و اجتماعی فعالیت می‌نمایند.

(درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۴. گزینه ۴ درست است.

الف) همایون‌خان به دلیل تشخیص اشتباه در هزینه‌ها و منابع دچار انتخاب نادرست و تحمل زیان شده است. تمامی افراد هنگام تصمیم‌گیری هزینه‌ها را در مقابل منافع قرار داده و مقایسه می‌کنند و هیچ‌کس خلاف این روش را انجام نمی‌دهد، اما خطا و اشتباه زمانی رخ می‌دهد که مشغول محاسبه و مقایسه این هزینه‌ها و منافع هستیم. (گزینه ۳ حذف می‌شود)

ب) در زمان تصمیم‌گیری تنها هزینه‌هایی مؤثر و تأثیرگذار است که همان موقع به وجود می‌آیند؛ مانند هزینه‌های آشکار و پنهان (با توجه به این سطح از دانسته‌ها) اما هزینه‌های هدررفته چون قابل برگشت نیستند، مهم هم نیستند. (حذف گزینه ۱)

پ)

$$200,000,000 \times \frac{20}{100} = 40,000,000 \text{ تومان}$$

$$200 - 40 = 160 \text{ میلیون تومان سرمایه باقی‌مانده}$$

$$160 \times \frac{1}{4} \times 2 (\text{شش ماه}) = 80 \text{ میلیون}$$

$$160 \times \frac{20}{100} = 32 \text{ میلیون تومان سود سالانه حاصل از سرمایه‌گذاری در بورس انرژی}$$

چون سود سالانه سرمایه‌گذار در طلا بیشتر از سرمایه‌گذاری در انرژی است، سرمایه‌گذاری در طلا انتخاب خواهد شد و هزینه فرصت این انتخاب سود حاصل از سرمایه‌گذاری در بورس انرژی و معادل ۳۲ میلیون تومان خواهد بود.

(درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۵. گزینه ۲ درست است.

الف) در نقطه H حرکت به سمت نقطه E، با ثابت نگه‌داشتن تولید کالای ۲، فقط تولید کالای ۱ را افزایش می‌دهد. همین‌طور حرکت از نقطه H به سمت نقطه B نیز صرفاً تولید کالای ۱ ثابت می‌ماند. حرکت به سمت نقاط C و D باعث افزایش تولید هر دو کالا می‌شود. (حذف گزینه‌های ۱ و ۴)

ب) اگر وضعیت تولید روی منحنی مرز امکانات تولید باشد یعنی هر یک از نقاط A تا F، تصمیم‌گیری به جابه‌جایی بین این نقاط (حرکت در طول منحنی) می‌تواند تولید یک کالا را بیشتر نماید. اما چون تولید در حال استفاده از تمامی منابع خود است به ناچار برای جابه‌جایی باید تولید یک کالا را کاهش دهد تا توان افزایش در تولید کالای دیگر اتفاق بیفتد. (گزینه‌های ۱ و ۴ نادرست هستند). اگر منابع جدیدی به شرکت توزیع شود، توان تولید شرکت افزایش یافته و می‌تواند مرز تولید خود را گسترش دهد، این گسترش و توسعه فرصتی در اختیار شرکت می‌گذارد تا با انتقال منحنی PPF به سمت راست مرز جدیدی وسیع‌تر از قبل ترسیم نماید.

(درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)